

El 8 Setiembre como “Día de la Nación Asturiana”

Toño Martínez

D'un tiempu p'acá, hai ciertu alderique dientru del movimientu nacionalista asturianu alredu de cuál sedría la meyor fecha pa la celebración del “Día de la Nación Asturiana”. L'oxetu d'esti artículu nun ye buscar la meyor fecha, o posicionase a favor d'una o d'otra, sinón l'analizar cómo y por qué, el movimientu nacionalista asturianu fexo del 8 setiembre'l “Día de la Nación Asturiana”, un fechu oxetivu, continuáu nel tiempu y que llega a los nuegos díes siendo aceptáu como tal polos partíos nacionalistes.

A la d'entrar nel tema, ye necesario afitar que'l nacionalismu asturianu ye un movimientu surdió na denomada “Transición”. L'año 1977 ye clave col pasu oficial de Conceyu Bable a definise como nacionalista nel so “Cartafueyu so'l rexonalismu” a entamos d'año y l'apaición del primer partíu nacionalista asturianu, el Conceyu Nacionalista Astur (CNA), llegalizáu finalmente en 1979 y disueltu en 1981. Nesta fase inicial del nacionalismu asturianu entra tamién l'Ensamé Nacionalista Astur (ENA) que surge en 1982, siendo l'únicu partíu nacionalista hasta finales de 1985 y entamos de 1986, cuando surden el Partíu Asturianista (PAS) y la Xunta Nacionalista Asturiana (XNA). Tamién ye necesario recordar, enantes d'entrar en materia, que, al traviés de la Llei 5/1984 de 28 de xunu, en 1984 declárase'l 8 setiembre como Día d'Asturies y fiesta de la CCAA. Sicás, na dómina preautonómica ya s'escoyera como Día d'Asturies y dende 1982 celébrese actos institucionales del “Día d'Asturies”, dempués de la constitución de la Xunta Xeneral en marzu y la entrada en vigor del la Llei Orgánica 7/1981, d'Estatutu d'Autonomía p'Asturies el 30 de xineru.

En 1980, Conceyu Bable asoleya un comunicáu oficial con motivu del 8 de setiembre nel que podemos atopar una primer visión dende'l nacionalismu d'esta fecha . Pa CB, “el 8 setiembre tien pa los asturianos un sentíu fondu que xustifica abondo que s'escoyere como “Día d'Asturies”: ye'l fechu de celebrar el levantamientu de Cuadonga y de faei llueu de Cangues d'Onis la capital de la nación asturiana. CONCEYU

BABLE vien, entós, a esta fiesta convencíu de la necesidá que'l pueblu tien d'acorda-se d'ello y de festexar los anicios d'un estáu, l'Estáu Asturianu, el reinu más vieyu d'ente tolos peninsulares" (Fueyes informatives, 17).

En 1982 entama a facese un "Día d'Asturies" institucional y el nacionalismu asturianu va caltener un posicionamientu de vindicación de los derechos nacionales y denuncia del procesu autonómicu. Naquel Día d'Asturies de 1982 van ser deteníos 13 militantes nacionalistes, 11 n'Uviéu por protestes nel actu institucional y dos n'Avilés nes protestes nos festexos institucionales. La denuncia de la falta d'afechu de vindicación nel "Día d'Asturies" y la so conversión en simple folixa va ser una constante nestos primeros años. De relevancia foi la protesta entamada en Ribeseya nel "V Día d'Asturies" en 1986 col llema "Nun tamos pa estes fiestes" d'ENA, MC, LCR y CSI onde s'abucheó al presidente Pedro De Silva con una pancarta que lu llamaba "funcionariu de Madrid" . Nel númberu 0 del periódicu DIXEBRA d'ENA (xineru de 1987), el 8 setiembre va tener protagonismu, la portada ye pal artículu "Día de la Patria Asturiana" y nel interior recuéyese la crónica de les protestes de Ribeseya.

En "Día de la Patria Asturiana" alcontramos una segunda visión dende'l nacionalismu d'esta fecha, en parte coincidente cola anterior de CB pero más ellaborada y completa. Nelli deféndese l'ocho setiembre como día "d'especial significación pal Pueblu Asturianu". l'argumentación podría resumise mui rapidamente en:

- El 8 setiembre representa l'aniciu del Reinu d'Asturies, l'aniciu d'Asturies y de la nación asturiana, non l'aniciu d'España, como caltienen les tesis españolistes.**
- La ilésia apropióse de la fecha, lo mesmo que de la significación precristiana de la zona de Cuadonga.**
- Los nacionalistes tienen que vindicar la hestoria d'Asturies, da-y la vuelta a la historia oficial y denunciar la falsedá de les tesis**

españolistas y dotar a la fecha del conteníu nacional qu'interesadamente ficieren esapaecer.

L'artículu puntualiza que'l "fechu de reivindicar el 8 de setiembre comu día d'especial significación pal pueblu asturianu nun significa que los nacionalistes nun tengamos en cuenta otres feches, peremportantes na hestoria d'Asturies", como'l 25 de mayu o Ochobre'l 34.

El 8 de setiembre va ser importante en 1987 y por primer vez una organización política va cèlebrar un "Día d'Asturies" alternativu al oficial. Como vimos veníen dándose protestes nos actos oficiales y venía denunciándose la falta de vindicación pero esti añu l'ENA decide dar un pasu más y entamar un "Día d'Asturies" alternativu al institucional. Asina, ENA cèlebra un eventu en confrontación a la cèlebración oficial, un "día d'Asturies nacionalista", nel Pueblu d'Asturies de Xixón, con un llema claru: "Asturies ye Nación".

El pasu definitivu llega un añu depués, en 1988, cuando ENA y XNA, les dos formaciones d'izquierda nacionalista, entamen un nuevu Día d'Asturies alternativu, pero esta vez yá ye'l primer "Día de la Nación Asturiana" nel que tamién participa la Candidatura Independiente de Mieres-Conceyu Astur. Esta cèlebración xunitaria pue considerase l'aniciu formal del procesu de xuntanza que finiría un añu depués cola fusión d'ENA y XNA pa formar un únicu partíu nacionalista d'izquierdes, l'antigua Unidá Nacionalista Asturiana (UNA).

Yá na década de los 90 del sieglu XX, el "Día de la Nación Asturiana" va dir garrando nueves formes, empicipien a organizase movilizaciones, llegando les primeres manifestaciones. Asina dende qu'Andecha Astur convocare la primer manifestación "Pol Autodetermín" na hestoria d'Asturies en 1995, vienen cèlebrándose añu tres añu hasta anguañu. Pero esto yá ye otru tema que sal del oxetu d'esti artículu, el surdimientu del 8 setiembre como "Día de la Nación Asturiana" y la visión nacionalista d'esta fecha.

L'alderique sobre si una o otra fecha ye más significativa pa ser "Día de

la Nación Asturiana” ye llexítimu dafechu. Esi sí, nelli ye imprescindible tener una visión histórica, non sobre la mayor o menor importancia, significación o relevancia, de los fechos históricos a vindicar nesi día, sinón na propia hestoria del movimientu nacionalista y del significáu que da ésti al 8 setiembre históricamente, que, como vimos, ye consideráu “Día de la Nación Asturiana” dende va más de venti años, dalgo que nun se da con denguna otra fecha, independientemente de que se conmemoren tamién otres.